

На основу члана 28. став 1. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009 и 20/2015) - (у даљем тексту: Закон), Школски одбор Основне школе "Стеван Мокрањац из Кобишнице, дана 22.03.2018 године, донео је

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

I Опште одредбе

Члан 1.

Овим правилима заштите од пожара (у даљем тексту: правила) уређује се:

- организација процеса који умањују ризике од пожара и, уколико пожар избије, спречавања његовог ширења и безбедне евакуације људи и имовине, у складу са Планом евакуације и упутствима за поступање у случају пожара, утврђеним овим правилима;
- начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара и обавезе лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара и других запослених;
- организација заштите од пожара у зависности од намене и природе објекта, са потребним бројем људи оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
- права, обавезе и одговорности запослених за спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.

Члан 2.

Пожар представља процес неконтролисаног сагоревања којим се угрожавају животи и здравље људи, материјална добра и животна средина.

Заштита од пожара, у смислу ових правила, представља скуп мера и радњи који установа предузима ради остваривања циљева из члана 1. ових правила.

Заштита од пожара је континуирани процес који се мора обављати непрекидно у току рада применом нових и одржавањем постојећих мера заштите од пожара којима се омогућава да примењене мере на време идентификују опасности и елиминишу ризик од пожара.

Члан 3.

Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно у свим објектима установе, у складу са Законом, другим прописима и овим правилима.

Измене и допуне ових правила врше се на начин предвиђен за њихово доношење, и то код битних промена у посматраним просторима које са собом носе измене ризика од пожара, као што су:

- битне промене броја лица која бораве и раде у објектима у односу на могућност обезбеђивања евакуације;
- доградња, надградња, структурне измене објеката у слислу да ли постојеће инсталације могу задовољити услове у смислу заштите од избијања и ширења пожара.

Повреде ових правила сматрају се повредом радне обавезе.

II Локација и намена објеката

Члан 4.

Основна школа „Стеван Мокрањац“ налази се у улици Слободана Пенезића 59 у Кобишници.

У свом саставу има матичну школу у Кобишници и подручно одељење у Србову

III Опште мере заштите од пожара

Члан 5.

У објектима установе, као и на просторима око њих, примењују се нарочито следеће мере заштите од пожара:

- 1) објекти морају бити снабдевени хидрантима, апаратима и другом прописаном опремом и уређајима за гашење пожара, у складу са прописаним техничким нормативима и стандардима за заштиту од пожара;
- 2) електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације и уређаји у објектима морају се извести, односно поставити тако да не представљају опасност од пожара;
- 3) опрема, инсталације и уређаји из тач. 1) и 2) овог члана морају се контролисати и одржавати у исправном стању ради правилне употребе, односно функционисања.

IV Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта

У објектима установе из става 2. члана 4. ових правила не сме се ни у једном тренутку налазити већи број људи од броја одређеног прорачуном максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.

Прорачун из става 1. овог члана налази се у прилогу ових правила и чини њихов саставни део.

Члан 6.

У циљу смањења ризика од избијања пожара, све радње, поступци и процеси који су уређени прописима или подлежу обавезујућим стандардима морају се спроводити у складу са тим прописима и стандардима.

Ради делотворног реаговања у случају избијања пожара, обезбеђују се несметани пролази и одговарајућа растојања између запаљивог материјала и потенцијалних узрочника пожара (извори енергије и др.).

Члан 7.

На таванима и поткровљима објеката установе забрањено је држање било каквог материјала и опреме, изузев опреме и средстава за гашење пожара.

Члан 8.

У просторијама објеката установе не смеју се употребљавати решои, грејалице, електрични радијатори и други слични термо-електрични апарати и грејна тела, изузев у посебно опремљеним просторијама за ту намену и уз претходно прибављену сагласност руководиоца.

Обавезно је искључивање термо-електричних апарата, уређаја и других грејних тела после употребе.

Члан 9.

Прилазни путеви, улази, излази, пролази и степеништа у објектима морају бити увек слободни за несметан пролаз.

За обележавање излаза у случају опасности и прве помоћи користе се ознаке прописане Правилником о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду ("Сл. гласник РС", бр. 95/2010).

Члан 10.

Рад са запаљивим материјама и вршење других пожарно опасних радњи изван просторија које су за такве радње намењене, може се дозволити само под условом да су предузете одговарајуће мере заштите од пожара.

Члан 11.

Уређаји, опрема и средства намењена за гашење пожара, као и уређаји и инсталације за аутоматску дојаву и сигнализацију и за гашење пожара, могу да се користе само ако одговарају важећим стандардима, односно уколико су снабдевени одговарајућим атестом и морају да се одржавају у исправном стању и о томе води уредна евиденција.

Уређаји, опрема и средства за гашење пожара постављају се у објектима установе на приступачна, видљива и прописно обележена места и могу да се користе само за потребе локализовања и гашења пожара.

Опрема за гашење пожара која се користи мора испуњавати прописане захтеве за означавање локације и идентификацију опреме за гашење пожара.

V Посебне мере заштите од пожара

Члан 12.

Излазни путеви морају се одржавати незакрченим, да би у сваком тренутку могли бити слободни за пролаз и евакуацију.

Потребно је стално подсећање на опасност од пожара и обавезе у том смислу, одговарајућим знацима упозорења, забране и обавештавања.

Апарати и средства за гашење пожара морају бити постављени на прикладним, видним и приступачним местима и јасно обележени, те снабдевени упутством за руковање уколико је исто потребно.

Члан 13.

У току рада константно треба обраћати пажњу на знакове упозорења као што су:

- треперење или смањење светла;
- појаву дима;
- мирис пластике која се топи;
- промена боје изолације на електричним прикључцима и кабловима;
- понављање прегоривања осигурача;

Лица која бораве у објекту су дужна да при напуштању истог предузму следеће мере:

- искључе осветљење;
- изнесу отпад из објекта и одложе га у прописани простор;

VI Организационо функционисање заштите од пожара

Члан 14.

У организацији функционисања заштите од пожара одговорна лица су:

Директор, поред послова који су му стављени у надлежност законом и другим прописима, обавља и следеће послове:

- утврђује потребна средства за заштиту од пожара, одобрава њихово коришћење и стара се о обезбеђењу средстава;
- остварује увид у стање организације заштите од пожара и предузима потребне мере у циљу унапређења заштите;
- разматра инспекцијске и друге налазе и предузима мере да се уочене неправилности отклоне у што краћем року;
- утврђује материјалну и другу одговорност запослених због непридржавања прописаних мера заштите од пожара;

Члан 15.

Запослени непосредно учествују у спровођењу и унапређењу послова односно општих и посебних мера заштите људи и имовине у складу са важећим прописима у области заштите од пожара, овим правилима и другим актима у вези са заштитом о пожара, а нарочито:

- оспособљавање и обучавање за непосредну примену мера заштите и отклањања пожара;
- контрола уређаја који служе за заштиту од пожара;
- старање о несметаном прилазу уређајима који служе за заштиту од пожара, пролазности евакуационих путева и сл.

Члан 16.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара има следеће дужности:

- 1) спроводи превентивне мере заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;
- 2) редовно контролише функционисање уређаја за аутоматску дојаву и аутоматско гашење пожара и у случају неисправности одмах предузима потребне мере за спречавање нежељених последица и довођење уређаја у исправно стање;
- 3) утврђује број и размештај противпожарних апарата, хидрантске и друге опреме, контролише њихову исправност и предузима потребне мере ради њихове замене, поправке, сервисирања и сличних интервенција;
- 4) учествује у припреми предлога правила и других аката из области заштите од пожара и, после њиховог доношења, спроводи тим актима утврђене мере које су му стављене у задатак;
- 5) непосредно контролише спровођење утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже руководиоцу из става 2. овог члана хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;

- 6) учествује у припреми програма и спровођењу основне обуке запослених и у практичној провери њихових знања из области заштите од пожара;
- 7) редовно извештава руководиоца из става 2. овог члана о свим појавама, променама и проблемима из области заштите од пожара и предлаже предузимање конкретних мера;
- 8) прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и, у складу с тим, предлаже и предузима потребне мере ради унапређења заштите од пожара;
- 9) предлаже и контролише спровођење мера и норматива заштите од пожара приликом адаптација, реконструкција, поправки и сервисирања које се врше у објектима;
- 10) води прописане евиденције и
- 11) обавља и друге послове из области заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара за свој рад, као и вршење дужности из става 1. овог члана одговорно је руководиоцу одређеном актом о систематизацији радних места или другим актом доносиоца ових правила (у даљем тексту: надлежни руководиоца).

Члан 17.

Лице запослено на пословима заштите од пожара и/или пословима обезбеђења објекта:

- 1) за време дежурства обилази објекат, просторије, постројења, уређаје и инсталације, а посебно места где постоји већа могућност избијања пожара, и о уоченим недостацима одмах извештава непосредног руководиоца и истовремено предузима све потребне мере ради спречавања настајања нежељених последица;
- 2) контролише исправност и размештај противпожарне опреме и о уоченим недостацима благовремено извештава непосредног руководиоца и предузима потребне мере ради пуне приправности и спречавања нежељених последица;
- 3) упозорава запослене у објектима на потребу придржавања предвиђених мера заштите од пожара и у случају када уочи да они то не чине и поред упозорења, одмах извештава непосредног руководиоца
- 4) познаје и стално проучава мере заштите од пожара релевантне за објекат у коме обавља дежурство и извршава друге своје дужности утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;
- 5) редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа све организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање по налозима непосредног руководиоца (*алтернатива: надлежног руководиоца*);

6) у моменту преузимања дужности (дежурства) увек мора да буде психофизички способно за обављање послова јер у противном може бити удаљено са посла;

7) чува, уредно одржава и наменски употребљава личну и заједничку опрему којом је задужен, дужности обавља у уредној радној одећи, коректно се опходи према запосленима у објекту и према странкама;

8) благовремено предузима потребне мере заштите објекта у коме дежура, људства и имовине од разних хаварија, оштећења и сличних незгода;

9) о свим уоченим појавама, променама и проблемима у објекту у коме дежура, а који могу угрозити безбедност објекта, имовине и људства без одлагања обавештава надлежног руководиоца, а у случају његове одсутности или недоступности - друга одговорна лица.

Члан 18.

Ради ефикаснијег остваривања циљева и задатака заштите људи и имовине од пожара, образује се Комисија за заштиту од пожара.

Комисија за заштиту од пожара има председника, заменика и 3 чланова.

Комисија за заштиту од пожара:

1) прати стање организованости, остваривања и спровођења мера заштите од пожара, покреће и усмерава мере и активности и утврђује предлоге за унапређење заштите од пожара;

2) разматра налазе и решења надлежних органа, предлаже мере и активности да се уочени недостаци благовремено отклоне;

3) информисе доносиоца ових правила о актуелним питањима из области заштите од пожара, подноси периодичне извештаје о стању заштите од пожара и предлаже предузимање потребних мера за спровођење и унапређење заштите од пожара.

VII План евакуације и упутства за поступање у случају пожара

Члан 19.

У случају избијања пожара у објекту установе, ради безбедне евакуације људи и имовине и спречавања ширења пожара, поступа се по Плану евакуације и упутствима за поступање у случају пожара (у даљем тексту: План евакуације).

Евакуација подразумева унапред организовани начин напуштања угроженог прстора, пре него што наступи опасност по живот и здравље.

Спасивање подразумева спровођење радњи којима се лицима затеченим у угроженом простору пружа помоћ у безбедном напуштању истог, а изводи се у ситуацијама када

су деловањем пожара блокирани излази за напуштање угроженог простора, и то у најкраћем могућем времену које одговара датој ситуацији.

План евакуације доноси директор установе.

План евакуације истиче се на видљивим местима, у приземљу и на сваком од спратова, и то по један у сваком ходнику и у близини свих излазних врата.

За примену процедуре евакуације одговоран је директор установе, а у његовом одсуству помоћник директора и дежурни наставник (односно васпитач).

Члан 20.

План евакуације састоји се од текстуалног дела чију основну садржину чине одредбе ових правила.

План евакуације састоји се и од графичког дела (цртежа) са следећим основном садржином: распоред просторија; правци кретања угрожених у случају евакуације означени стрелицама у боји; нумерација просторија, степеништа и евакуационих излаза; места (назначена и приступачна) на којима се налазе кључеви од оних излазних врата која су уобичајено закључана.

У графички део Плана евакуације, поред садржине из става 2. овог члана, уносе се по потреби и место и распоред мобилне ватрогасне опреме, зидних хидраната, разводних електроормана и други корисни подаци, као и легенда са значењем нумеричких и других знакова и симбола на цртежу.

Члан 21.

У случају избијања пожара евакуацију људи и имовине и спречавање ширења пожара организује и, с тим у вези, предузимање потребних мера обезбеђује надлежни руководилац, а у случају његове одсутности дежурно лице одређено актом доносиоца ових правила (у даљем тексту: дежурни).

План евакуације, поред лица из става 1. овог члана, спроводе руководећи и извршилачки састав установе који се затекао у објекту у моменту избијања пожара.

Члан 22.

Ради благовремене детекције и реаговања у случају избијања пожара у објекту установе користе се уређаји и инсталације за аутоматску дојаву и сигнализацију пожара, као и за гашење пожара.

Сваки запослени или странка који примети непосредну опасност од избијања пожара или пожар дужан је да уклони опасност односно угаси пожар ако се то може учинити без опасности по себе или другог, а у уколико то није у могућности, дужан је да о томе без одлагања обавести надлежног руководиоца или најближу ватрогасну јединицу.

Члан 23.

О насталом пожару обавештава се најближа ватрогасна јединица и подручна полицијска управа, односно полицијска станица Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП).

Дежурног ватрогасне јединице односно МУП, обавештава се о следећем:

- где гори (тачна локација);
- шта гори (који објекат, уређаји, инсталације, документација ...);
- обим пожара;
- да ли у објекту има људи;
- ко позива (име и презиме).

Уколико има повређених позива се служба хитне помоћи.

Члан 24.

Евакуацијом људи и имовине и спречавањем ширења пожара руководи директор установе, а у његовом одсуству помоћник директора и дежурни наставник (односно васпитач), уколико одговорно лице у установи друкчије не одреди, односно док руковођење акцијом гашења пожара и спасавање људи и имовине не преузме руководилац територијалне ватрогасне јединице.

Руководилац акције из става 1. овог члана (у даљем тексту: руководилац акције) одлучује о начину објављивања евакуације, руководећи се превасходно потребом да се објављивањем не изазове паника и да евакуација буде успешно спроведена.

Евакуација се врши најбезбеднијим и, по правилу, прописно обележеним путевима за излазак из објекта захваћеног пожаром.

Члан 25.

У случају избијања пожара у објекту установе без одлагања се предузимају мере за гашење пожара.

Запослени у установи дужни су да учествују у гашењу пожара, спасавању људи и угрожене имовине.

У случају настанка пожара већих размера у објекту потребно је организовати и извршити евакуацију ученика и запослених затечених у угроженом простору, према следећим правилима:

- почетни и крајни циљ код стварања услова за евакуацију је принцип безбедног напуштања објекта за што краће време;
- за излаз се користи најкраћи евакуациони правац обележен таблом са ознакама смера евакуације;

- организатори евакуације прво упућују на излазак ученика из објекта и воде рачуна да сви угрожени напусте објекат;
- зборно место евакуисаних је спортски терен у школском дворишту;
- ако се због пламена и дима не може безбедно напустити угрожени простор, јасно означити (истицањем на прозорима и сл.) присуство у истим.

Члан 26.

Обавезе одговорних лица и остали запослених уколико настане потреба за евакуацијом објекта су:

- одмах утврдити тачну локацију дела објекта из којег је потребна евакуација ученика и запослених;
- свима у простору дати кратко упутство о смеру евакуације и поступцима, са нагласком да се прво евакуишу ученици;
- омогућити несметан пролаз и проходност кроз излазе за евакуацију;
- по потреби организовати да се свима који се евакуишу обезбеде влажне крпе или опрема за заштиту органа за дисање;
- гласно нагласити потребу евакуације из угроженог простора;
- детаљно проверити просторије да нема заосталих лица;
- организовати прихват на зборном месту за евакуацију;
- на месту окупљања извршити проверу да ли су сва лица евакуисана;
- извршавати наредбе руководиоца евакуације;
- искључити електричну струју приликом изласка;
- прегледати простор, обавестити остале, узети личне ствари, затворити врата и напустити просторије;
- спречити настанак панике приликом изласка из простора;
- одржавати ред и спречити улазак непознатим лицима;
- са собом понети важну документацију и опрему ако је могуће;
- по изласку из објекта доћи до зборног места и чекати даља упутства.

Члан 27.

Поступак код откривања пожара је следећи:

- ако се примети пожар у почетној фази, на адекватан начин, ручним јављачем или гласом алармирати остале у угроженом простору;
- ватру гасити расположивом опремом, по могућству са више преносних апарата, тако да се онај ко гаси увек налази између ватре и излаза да не би себи одсекао пут.

Ако се пожар не може безбедно угасити предузети следеће:

- искључити систем климатизације, вентилације, као и електричну струју изузев расвете и нужних потрошача и приступити евакуацији из угроженог простора обележеним евакуационим правцем;

- пре отварања било којих врата проверити иста да ли су топла, ако јесу отворити их пажљиво и уколико на путу за евакуацију нема пламена и дима, кренути полако ка излазу;
- за собом затварати врата просторија без закључавања јер може постојати потреба повратка;
- не отворити или разбијати прозоре пре провере ситуације, да не би дошло до повлачења дима у просторију;
- не враћати се у угрожене просторије по заборављено;
- не трчати, ићи полако и погнуте главе;
- уколико одело буде захваћено пламеном стати, погнути главу ниже од тела а затим се ваљати ради гашења пламена;
- по изласку, удаљити се од објекта и не враћати се пре док то не буде допуштено;
- уколико се објекат не може напустити због пламена или дима на путу, о својој позицији обавестити ватрогасце или остале, телефоном или на други могући начин;
- уколико дим улази у просторију савити се што ближе поду и направити отвор ка споља, употребити маске (ако постоје) или приручна средства ради несметаног дисања.

Члан 28.

По сазнању о насталом пожару предузимају се следеће мере:

- 1) руководилац акције даје знак за узбуну ради гашења пожара, и то звучним сигналом или на други (уобичајени) начин, зависно од опремљености објекта установе;
- 2) запослени који се у време узбуне налазе у објекту установе дужни су да одмах дођу на место пожара;
- 3) по доласку на место пожара руководилац акције процењује ситуацију и одлучује о начину спасавања људи и имовине и спречавању ширења пожара, а нарочито о евакуацији, врсти опреме и средстава која ће употребити и начину гашења пожара, мерама безбедности при евакуацији и гашењу пожара, употреби заштитне опреме, начину снабдевања водом и другим питањима од значаја за евакуацију и спречавање ширења пожара.

Члан 29.

За време пожара сви присутни или позвани запослени дужни су да извршавају налоге руководиоца акције.

Члан 30.

После настанка пожара и давања знака за узбуну забрањена је употреба фиксних телефона, изузев за неодложне разговоре који су у вези са насталим пожаром.

Члан 31.

Гашење пожара и спасавање људи и имовине врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Приликом акције гашења на месту пожара се сме налазити само потребан број људи.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се руководилац акције увери да је пожар угашен и спасавање успешно завршено.

По завршеној евакуацији и интервенцији на спречавању ширења пожара руководилац акције из установе дужан је да сачини извештај о току и резултатима евакуације и интервенције и достави га доносиоцу ових правила и одговорном лицу.

VIII Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара

Члан 32.

Оспособљавање запослених за спровођење заштите од пожара врши се кроз основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара, коју установа организује у складу са одредбама чл. 53. и 54. Закона.

Члан 33.

Применом програма основне обуке запослених из области заштите од пожара обезбеђује се стицање основних теоретских и практичних знања о: нормативном уређењу заштите од пожара; пожарима; превентивној заштити од пожара; средствима за гашење пожара; ватрогасним справама и опреми; тактици гашења пожара; садржини ових правила, поступању запослених у случају избијања пожара у објекту правног лица, односно евакуацији и спречавању ширења пожара, а посебно специфичности заштите од пожара у установи.

Члан 34.

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се једном у три године провером практичне обучености.

О провери знања запослених сачињава се записник и води одговарајућа евиденција.

Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да се накнадно, а најкасније у року од 15 до 30 дана од дана извршене провере, подвргне поновној провери знања.

Члан 35.

Приликом ступања на рад сваки запослени мора бити упознат са овим правилима и обавештен да је у року од једне године од дана ступања на рад дужан да присуствује обуци и провери знања из чл. 25. до 27. ових правила.

IX Техничка опрема и средства за гашење пожара

Члан 36.

За обављање послова заштите од пожара установа садржи следећу техничку опрему и средстава за гашење пожара:

I Заштитне справе и опрема:

II Противпожарни апарати:

III Остала опрема:

О одржавању ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара старају се запослени задужени овом опремом.

Члан 38.

Средства за гашење пожара морају се налазити на означеним, видљивим и приступачним местима, тзв. пожарним пунктовима, у просторијама и објектима и ван њих и увек бити у исправном стању.

Апарати за гашење пожара морају се контролисати по упутству произвођача, а најмање једанпут у току шест месеци, односно годину дана.

Сервисирање и контролно испитивање апарата за гашење пожара врши се код овлашћене организације.

Члан 39.

Врста опреме и средстава за гашење пожара и њихов размештај ближе се утврђују појединачно за сваки објект у графичком делу Плана евакуације, сходно члану 15. ових правила.

X Прелазне и завршне одредбе

Члан 40.

Даном ступања на снагу ових правила престаје да важи Правилник о заштити од пожара, број 19 од 24.01.2013 године

Члан 41.

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања на огласној табли установе.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Драган Немцановић